

OPETUSHALLITUKSEN JOHTOKUNTA 5/2023

Aika: Torstai 25.5.2023 klo 8.01—10.22

Paikka: Opetushallitus (3. kerros), Hakaniemenranta 6, Helsinki

Johtokunta Johtokunnan puheenjohtaja, kansanedustaja Eeva-Johanna Eloranta
Kansanedustaja Veronika Honkasalo
Kansanedustaja Heikki Autto, poistui kokouksesta kohdan 8 käsittelyn jälkeen
Apulaisrehtori Kari Salminen
Johtaja Riikka Heikinheimo, poistui kokouksesta kohdan 10 käsittelyn aikana
Koulutus- ja työvoimapolitiittinen asiantuntija Kirsi Rasinaho
Asiantuntija, koulutus ja osaaminen Riina Nousiainen
Koulutusjohtaja Nina Lahtinen
Professori Markku Jahnukainen, poistui kokouksesta kohdan 10 käsittelyn aikana
Kehittämispäällikkö Jarkko Lahtinen, poistui kokouksesta kohdan 10 käsittelyn aikana
Edunvalvonnan asiantuntija Suvituuli Lundmark
Eurooppapolitiikan asiantuntija Roosa Veijola, poistui kohdan 9 käsittelyn jälkeen
Pääjohtaja Minna Kelhä, poistui kokouksesta kohdan 10 käsittelyn aikana
Opetusneuvos Arja-Sisko Holappa

Este Kansanedustaja Hilka Kemppi (Rehtori Pasi Kivisaari)
Johtokunnan varapuheenjohtaja Emma Kari (Kansanedustaja Inka Hopsu)
Järjestö- ja koulutus­päällikkö Pia Lohikoski (varajäsen Veronika Honkasalo läsnä)
Kansanedustaja Mikko Ollikainen (Kasvatustieteen tohtori Mikaela Björklund)
Kansanedustaja Sari Sarkomaa (varajäsen Heikki Autto läsnä)
Toimitusjohtaja Teemu Hassinen (varajäsen Riikka Heikinheimo läsnä)

Pysyvät asiantuntijat Yksikön päällikkö, opetusneuvos Laura Francke
Viestintäjohtaja Aino Likitalo
Johtaja Mikael Mantila, poistui kokouksesta kohdan 8 käsittelyn aikana
Johtaja Paula Merikko, este
Johtaja Jarkko Niiranen
Johtaja Samu Seitsalo, poistui kokouksesta kohdan 10 käsittelyn aikana
Johtaja Kurt Torsell, poistui kokouksesta kohdan 9 käsittelyn aikana

Kutsutut asiantuntijat Yksikön päällikkö, opetusneuvos Marko Aaltonen, kohdat 5–6
Koordinaattori Tarja Vartiainen, kohta 8
Erytisasiantuntija Hanna Järvenpää, kohta 9
Koordinaattori Belinda Kardén, kohta 9

Sihteeri Kehitysjohtaja Reetta Niemelä

1. KOKOUKSEN AVAUS

Esitys: Puheenjohtaja avaa kokouksen.

Päätös: Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 8.01.

2. KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS JA LÄSNÄOLON TOTEAMINEN

Johtokunta on päätösvaltainen, kun kokouksen puheenjohtaja sekä vähintään kuusi muuta jäsentä tai varajäsentä on läsnä.

Esitys: Johtokunta toteaa kokouksen läsnäolijat ja kokouksen päätösvaltaisuuden.

Päätös: Johtokunta totesi kokouksen läsnäolijat ja kokouksen päätösvaltaisuuden.

3. KOKOUKSEN TYÖJÄRJESTYS

Esitys: Johtokunta hyväksyy esityslistan kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös: Johtokunta hyväksyi esityslistan kokouksen työjärjestykseksi.

4. EDELLISEN KOKOUKSEN PÖYTÄKIRJA

Esitys: Johtokunta hyväksyy 27.4.2023 pidetyn kokouksen pöytäkirjan (liite 1).

Päätös: Johtokunta hyväksyi 27.4.2023 pidetyn kokouksen pöytäkirjan.

5. TUTKINTOKOULUTUKSEEN VALMENTAVAN (TUVA) KOULUTUKSEN PERUSTEET, MUUTOS

Opetushallitus valmisteli tutkintokoulutukseen valmentavan (TUVA) koulutuksen perusteet yhtä aikaa oppivelvollisuuden laajentamisen lainvalmistelun kanssa. Laki tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta (1215/2020) hyväksyttiin eduskunnassa 30.12.2020, ja perustemääräys annettiin 6.5.2021. Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus alkoi 1.8.2022. Koulutuksen käynnistymisen jälkeen todentui tarve tarkentaa perusteita koulutuksen muodostumista (luku 1.4 Koulutuksen muodostuminen) ja todistuksia (luku 3.3) koskevien lukujen osalta.

Opetushallituksesta annetun lain ([564/2016](#)) 3 §:n mukaan johtokuntaa tulee kuulla valmentavien koulutusten perusteista. Johtokunnan kuulemista varten johtokunnalle toimitettiin 9.5.2023 seuraavat asiakirjat:

- Esitysaineisto
- Taustamuistio
- TUVA-muutokset (luvut 1.4 ja 3.3) suomen- ja ruotsinkielisenä versiona

Johtokunnan kommentit oli pyydetty 23.5.2023 mennessä. Pyydettyyn määräaikaan mennessä Jarkko Lahtinen oli lähettänyt Kuntaliiton kommentit, jotka lähetettiin edelleen johtokunnalle 24.5.2023.

Asiantuntija: Yksikön päällikkö, opetusneuvos Marko Aaltonen

Esitys: Johtokunta merkitsee kuulemisen suoritetuksi.

Päätös: Johtokunta kävi esityksen pohjalta keskustelun ja merkitsi kuulemisen suoritetuksi.

6. AMMATILLISTEN TUTKINTOJEN PERUSTEIDEN MUUTOKSET

Opetushallituksesta annetun lain ([564/2016](#)) 3 §:n mukaan johtokuntaa tulee kuulla tutkintojen perusteista.

Johtokunnan kuulemista varten johtokunnalle toimitettiin 9.5.2023 seuraavat asiakirjat:

- Liikunnanohjauksen perustutkinnon perusteet (tutkintovienti)
- Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinnon perusteet (tutkintovienti)
- Valmennuksen erikoisammattitutkinnon perusteet (tutkintovienti)

Johtokunnan kommentit on pyydetty 23.5.2023 mennessä. Johtokunnan jäseniltä ei saapunut kirjallisia kommentteja pyydettyyn määräaikaan mennessä, eikä kokouksessa noussut esiin huomioita.

Asiantuntija: Yksikön päällikkö, opetusneuvos Marko Aaltonen

Esitys: Johtokunta merkitsee kuulemisen suoritetuksi.

Päätös: Johtokunta merkitsi kuulemisen suoritetuksi.

7. PILARIARVIOINTI

[Pilariarviointi](#) luo edellytykset neuvotella EU:n komission kanssa EU:n kehitysrahoituksen vastaanottamisesta neuvotteluteitse (ilman kilpailutusta), sekä suunnitella ja toimeenpanna kehitysyhteistyöhankkeita komission puolesta Suomen vahvuusaloilla. Opetushallitus on tehnyt esiselvityksen pilariarviointia varten ja varsinainen hakemus on lähetetty komissiolle 22.5.2023. Pilariarviointi valmistunee kesään 2024 mennessä.

Asiantuntija: johtaja Samu Seitsalo

Esitys: Johtokunta merkitsee asian tiedoksi.

Päätös: Johtokunta kävi esityksen pohjalta keskustelun ja merkitsi asian tiedoksi.

8. HARRASTAMISEN SUOMEN MALLI

[Harrastamisen Suomen mallin](#) tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Harrastamisen Suomen mallissa ovat mukana kaikki harrastukset: taide ja kulttuuri, liikunta ja urheilu, nuorisola, tiede, luonto, kädentaidot ja muut harrastukset. Kattavan lasten ja nuorten toiveiden mukaisen harrastustarjonnan rakentaminen ja kaikkien peruskoululaisten tavoittaminen vaatii kunnilta uudenlaisten toimintamallien rakentamista, missä yhdistyvät poikkihallinnollinen yhteistyö ja kumppanuuksien luominen esimerkiksi yhdistyksen ja yritysten kanssa. Harrastusten tarjoaminen koulupäivien yhteyteen vaatii mukautumista ja uudenlaisten toimintamallien luomista myös harrastusten järjestäjiltä. Harrastamisen Suomen mallin yhteyspiste tukee kuntia ja harrastusten järjestäjiä mallin toteuttamisessa ja kehittämisessä.

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) on arvioinut opetus- ja kulttuuriministeriön tilauksesta Harrastamisen Suomen mallin toimivuutta, vaikutuksia ja sille asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Mallin onnistumista arvioitiin erityisesti lasten ja nuorten kokemusten näkökulmasta. [Arviointiraportti](#) on julkistettu 25.4.2023.

Johtokunnan keskustelun pohjaksi koordinaattori Tarja Vartiainen oli pyydetty lyhyt (5–10 min.) asiantuntija-alustus, liitteet 2a-2b.

Asiantuntija: Koordinaattori Tarja Vartiainen

Esitys: Johtokunta keskustelee Harrastamisen Suomen mallista alustuksen pohjalta.

Päätös: Johtokunta kävi alustuksen pohjalta keskustelun ja merkitsi asian tiedoksi. Johtokunnan keskustelussa oli esillä mm. seuraavia näkökulmia:

- Miten Harrastamisen Suomen malli, koulujen oma kerhotoiminta sekä aamu- ja iltapäivätoiminta voisivat tukea toisiaan nykyistä paremmin ja miten monikanavaista rahoitusjärjestelmää voisi kehittää, sillä rahoituksen sirpaleisuus ja lyhytjänteisyys aiheuttavat haasteita kunnissa (rahoituksen kesto yleensä vain yksi vuosi).

- Miten tulevaisuuden koulu voisi toimia yhteisöllisyyden paikkana, jossa erilaiset harrastusmallit voisivat olla osa koulun toimintaa ja koulupäivää. Eri kunnissa on erilaisia käytäntöjä kuljetusten osalta, mikä voi muodostua esteeksi harrastuksiin osallistumiselle.
- Lasten osallisuus harrastustoiminnan kehittämisessä nähtiin tärkeäksi.

9. LUKUTAITOSTRATEGIAN TOIMEENPANO

[Kansallinen lukutaitostrategia 2030](#) sisältää konkreettisia tavoitteita ja toimenpiteitä kaikenikäisten monipuolisen lukutaidon vahvistamiseksi. Lukutaidon kehittämiseksi tarvitaan monia toimia ja tukipalveluja, joita on kehitettävä niin kansallisesti kuin paikallisestikin. Lisäksi lukutaidon ja lukutaitotyön arviointiin on tarpeen kehittää riittävät työkalut. Kansallisen lukutaitostrategian tavoitteena on vahva, monipuolinen ja osallistava lukemisen kulttuuri, joka vahvistaa menestyvää Suomea ja sen kansalaisten hyvää elämää.

Lukutaitostrategian toimeenpanon tueksi Opetushallituksen sivuilla julkaistaan [Kansallinen lukutaito -ohjelma 2030](#) vuoden 2023 aikana. Verkkomateriaali kuvailee keskeiset toimenpiteet, joilla monilukutaitoa voidaan vahvistaa kasvatuksessa, opetuksessa ja opiskelussa sekä kirjastopalveluissa, kuntaorganisaatioissa, järjestökentällä, tutkimuksessa ym. Ohjelma laaditaan moniammatillisessa yhteistyössä.

Opetushallituksen Lukutaito-ohjelma seuraa Kansallinen lukutaito -ohjelman 2030 toteutumista ja vaikuttavuutta paikallisesti, alueellisesti ja kansallisesti. Lukutaito-ohjelma on Opetushallituksen kehittämisohjelma, joka pohjaa Kansallisen lukutaitofoorumien ja Lukuliikkeen asettamille suuntaviivoille (2017–2023). Lisäksi ohjelma edistää lukutaitostrategian toimeenpanoa omilla osaohjelmillaan (Lukeva koulu, Lukeva varhaiskasvatus, Lukeva kunta), joiden avulla lukutaitotyötä viedään käytäntöön yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa.

Johtokunnan keskustelun pohjaksi erityisasiantuntija Hanna Järvenpäältä ja koordinaattori Belinda Kardénilta oli pyydetty lyhyt (5–10 min.) asiantuntija-alustus, liite 3.

Asiantuntijat: Erityisasiantuntija Hanna Järvenpää ja koordinaattori Belinda Kardén

Esitys: Johtokunta keskustelelee Lukutaitostrategian toimeenpanosta alustuksen pohjalta.

Päätös: Johtokunta kävi alustuksen pohjalta keskustelun ja merkitsi asian tiedoksi. Johtokunnan keskustelussa oli esillä mm. seuraavia näkökulmia:

- Johtokunta näki tärkeäksi, että Lukutaitostrategian toimeenpanolle osoitetaan voimavaroja jatkossakin pitkäjänteisen toiminnan mahdollistamiseksi; nykyinen rahoitus on osoitettu vuoden 2024 loppuun eduskunnan raha-asia-aloitteella.
- Kunnat siirtyvät digitaalisiin materiaaleihin, sillä oppimateriaalien tuottajat siirtyvät yhä enemmän digitaalisen aineiston tuottamiseen. Opetustyössä opetetaan tulevaisuuden tarpeita varten ja siinä otetaan huomioon, että maailma digitalisoituu kaikilla saroilla.
- Aikuisten lukutaito on oleellinen työllistymisen ja osaamistason noston varmistamiseksi.

10. PUHELIMEN KÄYTÖN RAJOITTAMINEN KOULUISSA

Yksikön päällikkö, opetusneuvos Laura Francke esitteli puhelimen käytön rajoittamisen nykytilannetta ja julkisessa keskustelussa olevia lainsäädäntömuutostarpeita. Esityksessä pohdittiin mahdollisen lainsäädäntömuutoksen sekä nykyisen lainsäädännön hyötyjä sekä huomioon otettavia asioita. Lisäksi [esityksessä](#) oli kansainvälistä vertailua mobiililaitteiden sääntelystä kouluissa.

Opetushallitus tekee asiassa yhteistyötä esimerkiksi opetus- ja kulttuuriministeriön, Kansallisen audiovisuaalisen instituutin (KAVI) sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa (THL). Opetushallitus ja KAVI ovat vuonna 2022 julkaisseet digitaalisen osaamisen kuvaukset, joissa määritellään oppilaan hyvä digitaalinen osaaminen sisältäen turvallisuuteen liittyvän osaamisen.

Asiantuntija: Yksikön päällikkö, opetusneuvos Laura Francke

Esitys: Johtokunta keskustelee puhelimen käytön rajoittamisesta kouluissa alustuksen pohjalta.

Päätös: Johtokunta kävi alustuksen pohjalta keskustelun ja merkitsi asian tiedoksi.

11. MAHDOLLISET MUUT ASIAT

Muita asioita ei ollut.

12. JOHTOKUNNAN SEURAAVAT KOKOUKSET

Johtokunta on sopinut seuraavat kokoukset seuraavasti:

- kevätkausi 2023: torstai 15.6. klo 8.00–10.00 ja
- syyskausi 2023: torstai 14.9. lähikokous klo 17.30 alkaen.

Esitys: 1. Johtokunnan kevätkauden viimeinen kokous 15.6. järjestetään etäkokouksena.

2. Johtokunnan toimikauden (2019–2023) viimeinen kokous 14.9. järjestetään lähikokouksena
.....klo 17.30 alkaen.

Päätös: 1. Esityksen mukaan.

2. Esityksen mukaan.

13. KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.22.

Eeva-Johanna Eloranta
Johtokunnan puheenjohtaja

Reetta Niemelä
Johtokunnan sihteeri